

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija bo povečala število vojnih ladij. Italija hoče doseči s Francijo enako pomorsko moč in radi tega bo zgradila leta 1930 29 novih bojnih ladij, ki bodo povečale italijansko mornarico za 42.000 ton.

Avstrijski kancler v Parizu. Avstrijski kancler dr. Schober se je mudil v Parizu glede sklenitve posojila za financiranje gospodarskega programa v Avstriji, katerega prvi del obsega modernizacijo telefonskega omrežja ter modernizacijo cest, posebno železnic.

Republikansko gibanje na Španjolskem. — Republikanska agitacija na Španjolskem se vedno bolj širi. Najbolj opasno za sedanji položaj je gibanje za avtonomijo Katalonije, kateremu se je pridružilo prvič v zgodovini gibanje za avtonomijo Baskov. Katalonci, ki se ponašajo, da so vrgli vlado Primo de Rivero, so začeli svoj stari avtonomični pokret na popolnoma novi podlagi, zahtevajoč v govorih in tisku izrečno zvezno špansko republiko. To geslo je izdal vodja katalonizma polkovnik Macia, ki se od leta 1926. dalje, ko je bil uprizoril upor proti Primo de Riveri, nahaja v Bruslju, kamor je iz Španije zbežal. Katalonci zahtevajo od vlade generala Berenguera, da Maciji nemudoma dovoli povratek v domovino. Macia je po svojih pristaših zanetil medtem avtonomično gibanje tudi v mali baskiški provinci, ki naj se prikloni Kataloniji. Ta agitacija se širi iz Pamplone. Katalonski pokret ni samo sam na sebi jak, ampak ima podporo tudi v španskih republikancih, ki čedalje bolj nastopajo proti monarhiji.

Iz uporne Indije. Ghandijeva akcija glede bojkota napram Angležem v Indiji se nadaljuje. Po mestih se množijo krvavi spopadi med uporniki, policijo ter vojaštvom. Angleška vlada je poslala v Indijo krog otoka Malte zbrano vojno brodogradnjo in povečuje število vojaštva v Indiji. Indijski podkralj lord Irwin je pripravljen, da zaduši upor tudi s silo, vendar bo poizkusil kot eden najboljših upravnikov vsa sredstva, da zaduši Ghandijevo gibanje mirnim potom.

Letošnja posvstovanja male antante bodo v sredi junija v Štrbskem Plesu.

Brezplačne dragocene darove je uvedla svetovna razpošiljalna ur. H. Suttner za svoje odjemalce. Natančneje o tem pove nova velika ilustrirana domača knjiga, katero dobe popolnoma brezplačno tudi naši čitatelji, ako jo enostavno z dopisnico zahtevajo od strokovne urarske tvrdke H. Suttner v Ljubljani št. 992. Ta domača knjiga vsebuje v ostalem brezštevilne zanimive slike moških in ženskih ur, veržic, prstanov, okrasnih predmetov in darov vseh vrst.

Predno si nabavite moške in deške obleke oglejte si konfekcijsko in modno trgovino
ŽIGA WEISS
 Celje-Gaberje 5901

ZA NEDELJO

Židovstvo v srednjem veku.

Po razdejanju jeruzalemskega templja po rimskem cesarju Titu (70. p. Kr.) so se razkropili Judje po celem tedajnem svetu. Usoda židovstva v srednjem veku je bila z ozirom na čas ter kraj dokaj različna. Na zapadu so imeli dolgo časa v Babiloniji nekako središče in drugo domovino. Ko so jih začeli preganjati Perzijanci, se je izselilo v šestem stoletju veliko tisoč Judov iz Babilonije na Kitajsko ter v Indijo. Znano je celo samostojno židovsko kraljestvo v Indiji. Arabci so skraja Jude kruto preganjali kakor sploh vse, ki niso prisegali na Mohameda. Pozneje so živeli Židje v Španiji z Arabci v prav dobrih odnosih. Španija jim je postala druga domovina in je veljalo znamenito špansko mesto Granada za »judovsko«. Med zapadnimi Goti so bili Židje čislani državniki in med Arabci iskani — zdravniki. Na katoliškem zapadu je Jude pritiskala rimska zakonodaja. Cerkevna zakonodaja, za katero se večkrat vladarji zmenili niso, je Žide izključevala od vlade nad krščanskimi deželami. Kako bi se pa naj bili Judje na vladni držali krščanskih načel, s katerimi je bil prepojen srednji vek. Cerkev je prepovedovala Židom imeti krščanske sužnje ter posle. Istotako je bilo zabranjeno, Jude pokristjanjevati nasilnim potom. Stremljenje za trgovino je pripeljalo Jude v vsa mesta, kjer so jim bile odkazane posebne ulice in okraj, kar jih je tudi ščitilo.

V obče so bili prosti pri izvrševanju vere, poklica in zasebnega življenja. — Usodepolne za židovstvo so bile križarske vojne. Razjarjene križarske množice so uničevale Žide in njih imetje ob nemški reki Reni, na Angleškem ter Češkem. Hude čase je preživljalo židovstvo, ko je kosila po raznih pokrajinah v 14. stoletju črna kuga. Vse je bilo prepričano: Židje, katerim je prizanašala grozna morilka, so zastrupili pitno vodo. Iz Španije so bili izgnani Židje leta 1492, iz Portugalske pa leta 1496.

Vzroki židovskih preganjanj.

Vzroki srednjeveških židovskih preganjanj niso bili verski, ampak predvsem gospodarski. S pomočjo trgovine so bili Judje v posesti tedaj primanjkačnega denarja. Srednjeveški vladarji in knezi so se borili med seboj, rabili so denar, katerega so jim posojevali Židje, ki so prejemali za to z najvišjih mest razne ugodnosti (privilegije). Ti izredno ugodni položaji so jim nakopali sovraštvo kristjanov. Po ugodnostih, katere so naklonili Židom nemški cesarji ter kralji, so smeli živeti po lastnih zakonih, imeli so lastna sodišča, niso jih smeli siliti, da bi prenočevali vojaštvo in prosti so bili carine. Pravoverni Židje so smeli razdediti spreobrnjene in so smeli zahtevati odkupnino za pri njih najdene ukradene predmete. Judom je bilo v srednjem veku

dovoljeno, jemati obresti od izposojenega denarja, kristjanom ne in povrh je bila obrest. mera zelo visoka. Avstrijski privilegij iz leta 1244 je dovoljeval Židom 170 odstotkov, češki kralj Otokar jim je dovolil leta 1254 prosto obrestno višino, na Francoskem je bilo prepovedano jemati od posojene svote nad 300 odstotkov. Pod ravnokar opisanimi razmerami, so morali kristjani propasti, ako so zašli v židovsko denarno odvisnost. Povsem razumljivo je, da se je skušal marsikateri kristjan odtegniti plačilu dolga, ako je Žida oropal dolžnega pisma, ali ga celo ubil. Ob priliki prve križarske vojne so preganjali židovstvo ob Reni siromaki in tudi pri poznejših preganjanjih so iztegovali roke po judovskem imetju in življenju pokvarjeni in izprijeni kristjani.

Drugi vzrok preganjanj, ki je bil povod za njihov izbruh, so bili zločini, katerih so dolžili Žide. Da so Judje krščansko vero sramotili, je razvidno iz sklepov cerkvenih zborov, ki so prepovedovali, da ne smejo Židje hoditi po mestnih ulicah veliki teden nalepotičeni in ne smejo razobešati raznih sramotilnih podob in slik. Razven tega so verjeli v srednjem veku, da onečaščajo Židje svete hostije, zastrupljajo studence, morijo spreobrnjene Jude ter koljejo krščanske otroke v svrhu izrednih verskih obredov.

Papeži so ščitili Jude in v cerkveni državi ni zaznamovati niti enega preganjanja. Iz Španije ter Portugalske pregnani Židje so bili od papeža Aleksandra VI. sprejeti in naseljeni v cerkveni državi proti volji tamošnjih Judov. Vzgledu papežev so sledili tudi škofje. »Knezi in meščani so se zgrajali nad morijo, višja duhovščina je bila na strani Judov,« tako se glasi priznanje Žida Grätza za dobo križarskih vojsk.

*

Mednarodni evharistični zbor v Kartagini je začel danes ter bo trajal do nedelje. Posvečen je češčenju presv. Rešnjega Telesa. Vrši se v Kartagini, v mestu v severni Afriki, kjer je v prvih stoletjih krščanstva cvetela krščanska vera. Tukaj je živel in deloval največji cerkveni učenik sv. Avguštin, kojega tisočpetstoletnico smrti letos obhajamo. Spored evharističnega shoda je jako obsežen. Prireditve se bodo deloma tudi vršile v nekdanjem amfiteatru v Kartagini, kjer je tekla kri krščanskih mučnikov in kjer je med drugimi leta 202. tudi umrla mučeniška smrti sv. Perpetua s svojo služabnico Felcito. Te dni pa bo mnogoštevilnejša množica, nego je bila ona pred 1727, ki je zahtevala mučeniško smrt Perpetue, poveljevala njen spomin ter častila Sinu božjega, Zveličarja sveta.

Tečaj duhovnih vaj za treje četrte 1930. Za duhovnike: večkrat v mesecih junij, julij, avgust in september. — Za inteligente: od 14. do 18. avgusta. — Za može: od 7. do 11. junija. — Za abiturijente: dva tečaja sredi julija; točen rok se bo še objavil. — Vsak tečaj

se začne zvečer prvega in konča zjutraj drugega zgoraj imenovanih dni. Udeleženci naj bodo v »Domu« do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo naj se pravočasno priglasijo. Ako bi kdo izmed priglašeni ne mogel priti, se mora pravočasno odglasiti, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za ves čas 120 Din. Pišite na naslov: Vodstvo »Doma duhovnih vaj«, Ljubljana, Zrinjskega 9.

NOVICE

ČETRTA PODPORA PO NESREČI POŽARA — IZPLAČANA.

Dne 27. aprila popoldne okrog pete ure je udarila strela v poslopje kmeta Ignacija Plavčak, Tlake 11, pošta Rogatec. Pogorela mu je stanovanjska hiša, poleg te pa tudi vse drugo. — Imenovani je letos na novo naročil »Slov. Gospodarja« celoletno. In zdaj mu je v veliki nesreči lepa podpora Din 1000 od »Slov. Gospodarja« zelo dobrodošla.

Koliko je še hiš po Štajerskem, ki so enako izpostavljene nevarnosti požara, pa niso še naročene na »Slov. Gospodarja«! Naj si dobro zapomnijo ta slučaj, da bodo prihodnjic pravočasno pristopili v krog celoletnih naročnikov »Slovenskega Gospodarja« in s tem v krog zavarovanih stanovanjskih hiš.

Pozori

Važno!

Ako je kdo pri kakem društvu ali sploh pri kakih osebah za celo leto naročen na Slovenskega Gospodarja, se mora njegovo ime izrecno prijaviti upravnistvu, da ga imamo v evidenci za slučaj požara. Le tisti celoletni naročniki, kojih imena poznamo, so za slučaj požara zavarovani za 1000 Din. Prijavite nam torej takoj imena takih celoletnih naročnikov, ki pri društvu plačujejo, in pa dan, kdaj so plačali. — Uprava.

Župnijski Izpit so napravili te dni pri lavantinskem škofijskem ordinarijatu v Mariboru: Ignac Brvar, kaplan v Slivnici pri Mariboru; Stanko Lah, kaplan v Makolah; Anton Medved, kaplan v Novi cerkvi; Anton Oblak, kaplan v Grižah; Štefan Štiper, kaplan pri Sv. Petru pod Sv. gorami; Janez Šolinc, kaplan v Slovenski Bistrici ter Alojzij Zdolšek, provizor pri Sv. Juriju pod Taborom.

Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji: za kaplana pri Sv. Lovrencu na Pohorju je imenovan g. Anton Radovanovič.

Glavno cepljenje koz. Glavno cepljenje proti kozam v slovenjgraškem zdravstvenem okrožju se bode vršilo po nastopnem redu: V občini Šmartno dne 6. maja ob 13. uri v šoli, pregled 13. maja ob 13. uri istotam. V Golayabuki dne 6. maja ob 15. uri v gostilni Košutnik, pregled 13. maja ob 15. uri istotam. V Podgorju 7. maja ob 13. uri v šoli, pregled 14. maja istotam. V Šmiklavžu 7. maja ob 15. uri v šoli, pregled 14. maja ob 15. uri istotam. V Starem trgu 9. maja ob 13. uri v gostilni Ūbel, pregled 16. maja ob 13. uri istotam. Za

občini Sele in Vrhe skupaj dne 9. maja ob 14. uri v šoli Sele-Vrhe, pregled dne 16. maja ob 14. uri istotam. V Slovenjgradu dne 10. maja ob 11. uri v občinski pisarni, pregled 17. maja ob 11. uri istotam. V Legnu dne 10. maja ob 13. uri v gostilni Borovnik, pregled 17. maja ob 13. uri istotam. V Pamečah dne 10. maja ob 15. uri v šoli, pregled dne 17. maja ob 15. uri istotam. V Razboru dne 12. maja ob 14. uri v šoli in ob 16. uri v gostilni Suhidol, pregled 19. maja ob 14. in 16. uri istotam. — Starši in varuhi se opozarjajo, da prineso k cepljenju vse otroke, rojene v času od 1. januarja do 31. decembra 1929 kakor tudi one, ki še lansko leto niso bili cepljeni, ker bi drugače zapadli po določilih zakona za cepljenje zoper keze denarni, odnosno zaporni kazni.

Vlak smrtno sunil otroka. V Slivnici pri Mariboru je stal tri in pol letni sinko železniškega delavca Janka Škrgeta tik železniške proge po kateri je prihajal stroj, ki ga je vrgel z vso silo na stran. Pri silovitem sunku si je dete razbilo lobanjo. Z rešilnim avtom so malega Janka pripeljali v mariborsko bolnico, kjer je pa čez pol ure izdihnil.

Avtomobil smrtno povozil otroka. — Štiriletnega Stanka Julijane Zdovec iz Petrovč je smrtno povozil na belo nedeljo v Tremarjih pri Celju pred gostilno Lipovšek celjski šofer. Šoferja ne zadene nobena krivda, ker je tekel otrok kljub opozorilu preko ceste.

Pojasnen uboj iz nesreče. V zadnji številki smo poročali, kako so našli v gozdu pri Šoštanjju mrtvo delavko Marijo Cavnik. Dne 28. aprila se je javil ljutomerskemu sodišču Ivan Cehner iz Gornje Radgone, ki je izpovedal, da je ustrelil po nesreči zgoraj imenovano. Marija je bila njegova ljubica in delav-

ci iz Vošnjakove delavnice v Šoštanjju so mu grozili, da bodo napravili z njim obračun z batino. Radi te grožnje je nosil na vse sestanke z dekletem revolver. Usodni večer ga je vprašalo dekle, če ima orožje seboj. Hotela je videti revolver, ga jej je dal, a ker je namerala sprožiti, jo je prijel za roko in po nesreči je padel strel, ki je zadel smrtno Marijo. Ko je videl smrtno nesrečo, je ubežal v domovino in se izročil sam roki pravice.

Prostovoljno v smrt. Dne 1. maja so našli v Savinji pod železniškim mostom v Tremarjih pri Celju truplo, v katerem so spoznali 65 letnega bivšega zidarja Valentina Juharta, rojenega v Braslovčah in pristojnega v Petrovč. Prebival je v Pečovniku. Vzrok samomora je bila beda.

Divja lovca zakiala lovskega pazalka. Janko Rešetar je bil paznik lovišča pri Baunschpürgerju v Grdajncih pri Samoboru. Divji lovci so bili hudi nanj in mu grozili s krvavim obračunom. — Dne 14. aprila se je mudil paznik pri svojem bratu v Dubrovi. Ko se je vračal zvečer proti domu, sta se ga lotila Štefan Kos in Alojzij Vapnar. Da bi ju prepodil, je ustrelil v zrak, a kljub temu sta mu iztrgala lovski nož in Kos ga je zabodel v trebuh. Kmalu po prevozu v bolnico v Brežice je zaboden umrl. Zapuščica ženo in pet nepreskrbljenih otrok.

Otrok utonil v gnojnici. Sromlje pri Brežicah. V vasi Oklukova gora, občina Sromlje, leži na postelji težko bolan posestnik Lipar. Pretečeni terek, dne 29. aprila, ko so vsi domači kopali v vinogradu, se je igral dveletni Liperjev sinček na dvorišču, zašel tam v gnojnico in v njej utonil.

Važne stoletnice. Stoletnico lokomotive smo že obravnavali v našem listu

Najlepše darilo za birmance je lep molitvenik!

Velika izbira molitvenikov v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta 5

Aleksandrova cesta 6

Naslov molitvenika	DINARJEV	
	Rdeča obreza	Zlata obreza
Ključek nebeški	15	20
Moj tovariš	16	20
Češćena Marija	14	16, 17, 18, 41, 45
Rajski glasovi	—	23, 24, 25, 26, 39, 53, 58
Kvišku srca	—	16, 17, 18, 28, 40, 42
Slava Bogu	7	14
Za Jezusom	13	26
Pri Jazusu	9	30, 42
Oče naš	—	26
Kam greš	8.50	24, 34
Sv. Pomlad	7.50	11, 14, 20, 28
Angelček	6	10, 12, 16, 19, 23, 30
Življenje mojega življenja	11	16, 20, 23, 35
Marija Pomočnica	11	14, 20
Reši svojo dušo	11	14, 20
Družbenik Marijin	16	22, 41
Besede življenja	22	30
Sv. Anton Padovanski	24	28, 48